

DECIZIE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Ursu Iurie, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Medeleanu Roman în interesele lui Toma Ursu împotriva lui Ursu Valeriu și Ursu Iurie cu privire la evacuarea din locuință, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere a apelurilor în termen și s-au restituit cererile de apel depuse de Ursu Iurie și Ursu Nina ca fiind tardive

c o n s t a t ă:

Prin mandatul din 15 octombrie 2014 avocatul Medeleanu Roman a fost împuternicit de Ursu Toma să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna cererea și de a o depune în instanța de judecată (f.d. 4).

La 15 octombrie 2014 avocatul Medeleanu Roman a depus în interesele lui Ursu Toma cerere de chemare în judecată împotriva lui Ursu Valeriu și Ursu Iurie cu privire la evacuare împreună cu membrii familiilor și bunurile acestora, precum și alte persoane ce locuiesc în apartamentul nr. 2 situat în or. Chișinău, str. Schinoasa-Deal, 28, A, fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Medeleanu Roman a indicat că la 12 februarie 1991 Ursu Toma prin contractul de vânzare-cumpărare nr. I-403, autentificat de notarul Gladîș Oleg, a procurat apartamentul nr. 2 situat în or. Chișinău, str. Schinoasa-Deal, 28, A.

La 03 iunie 1993 prin contractul de donație nr. 4-2470, autentificat de notarul Gladîș Oleg, Ursu Toma a donat lui Ursu Valeriu și Ursu Iurie apartamentul nr. 2 situat în or. Chișinău, str. Schinoasa-Deal, 28, A, contractul fiind înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău la 29 noiembrie 2005 cu nr. 68058/05 și numărul cadastral 0131131.216.01.002.

La 17 februarie 2012 Ursu Toma sa depus la Judecătoria Centru mun. Chișinău cerere de chemare în judecată cu privire la declararea nulității contractului de donație nr. 4-2470 din 03 iunie 1993, înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău la 29 noiembrie 2005 cu nr. 68058/05.

Prin hotărîrea Judecătoria Grigoriopol din 10 martie 2014 acțiunea înaintată de Ursu Toma a fost admisă și s-a declarat nul contractul de donație nr. 4-2470 din 03 iunie 1993, înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău la 29 noiembrie 2005 cu nr. 68058/05.

Ursu Valeriu a declarat apel, care prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2014 a fost restituit din motiv că apelantul nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel.

Hotărîrea Judecătorei Grigoriopol din 10 martie 2014 a devenit irevocabilă la 24 iunie 2014, însă Ursu Toma nu se poate folosi de bunul imobil al cărui proprietar este în baza contractului de vânzare-cumpărare, deoarece pîrîții și membrii familiilor lor continuă să locuiască în imobilul dat.

Ursu Toma nu a avut posibilitatea să se instaleze în apartamentul nr. 2 situat în or. Chișinău, str. Schinoasa-Deal, 28, A asupra căruia a redobândit dreptul de proprietate, deoarece pîrîții creează obstacole și refuză eliberarea acestuia.

Cere avocatul Medeleanu Roman în interesele lui Toma Ursu evacuarea lui Ursu Valeriu și Ursu Iurie împreună cu membrii familiilor și bunurile acestora, precum și alte persoane ce locuiesc în apartamentul nr. 2 situat în or. Chișinău, str. Schinoasa-Deal, 28, A, fără acordarea altui spațiu locativ (f.d. 5-6).

Prin hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Medeleanu Roman în interesele lui Toma Ursu.

S-au evacuat Ursu Valeriu și Ursu Iurie împreună cu membrii familiilor lor și cu bunurile acestora din apartamentul nr. 2 situat în or. Chișinău, str. Schinoasa-Deal, 28, A.

S-a încasat în mod solidar de la Ursu Valeriu și Ursu Iurie în beneficiul lui Ursu Toma cheltuielile de judecată în mărime de 150 lei (f.d. 36, 40-41).

La 05 octombrie 2015 Ursu Iurie a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015, solicitând admiterea acestuia, repunerea apelului în termen, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 43-44).

Prin mandatele din 02 februarie 2016 avocatul stagiar Cotună Andrian a fost împuternicit de Ursu Iurie și Ursu Nina să le acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească (f.d. 54; 68).

La 08 februarie 2016 avocatul Cotună Andrian a declarat în interesele lui Ursu Iurie apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015, solicitând admiterea acestuia, repunerea apelului în termen, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 56-60).

La 08 februarie 2016 avocatul Cotună Andrian a declarat în interesele Ninei Ursu apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015, solicitând admiterea acestuia, considerarea apelului depus în termen, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 71-74).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 s-au respins cererile de repunere în termen a apelurilor și s-au restituit apelurile declarate de Ursu Iurie și Ursu Nina împotriva hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015, cu toate actele anexate, ca depuse în afara termenului de declarare a apelului (f.d. 93-95).

La 25 martie 2016 Ursu Iurie a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii în partea restituirii apelului său și soluționarea problemei în fond prin repunerea apelului în termen.

În motivarea cererii de recurs Ursu Iurie a indicat că încheierea Curții de Apel din 16 martie 2016 este ilegală și neîntemeiată.

Nici dânsul și nici reprezentantul său Tufan Aliona în ședința de judecată din 26 august 2015 nu au fost prezenți și nu au participat la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești contestate.

La materialele pricinii lipsește dovada citării sale pentru ședința de judecată din 26 august 2015.

Avocatul Tufan Aliona în perioada 01 iulie 2015 pînă la 03 noiembrie 2015 s-a aflat în concediu de maternitate și la 10 august 2015 a născut fiul Arin fiind în imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată din 26 august 2015.

Dispozitivul hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015 i-a fost comunicat târziu și a depus apel nemotivat imediat cum a aflat despre acesta.

Instanța de apel a aplicat eronat legea procedurală prin restituirea apelului Ninei Ursu ca depus în afara termenului de declarare, deoarece aceasta nu a fost antrenată în proces, iar prin hotărârea judecătorească i-au fost direct afectate drepturile și apelul ei urma să fie restituit în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea de respingere a cererii de repunere a apelului în termen și de restituire a apelului la 16 martie 2016.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia încheierii din 16 martie 2016 la 18 aprilie 2016 (f.d. 104).

Prin urmare, recursul declarat de Ursu Iurie la 25 martie 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele de drept procedural.

Din actele pricinii rezultă că prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015 s-au evacuat Ursu Valeriu și Ursu Iurie împreună cu membrii familiilor lor și cu bunurile acestora din apartamentul nr. 2 situat în or. Chișinău, str. Schinoasa-Deal, 28, A.

S-a încasat în mod solidar de la Ursu Valeriu și Ursu Iurie în beneficiul lui Ursu Toma cheltuielile de judecată în mărime de 150 lei (f.d. 36, 40-41).

La 05 octombrie 2015 Ursu Iurie a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015, solicitând admiterea acestuia, repunerea apelului în termen, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 43-44).

La 08 februarie 2016 avocatul Cotună Andrian a declarat în interesele Ursu Iurie apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015, solicitând admiterea acestuia, repunerea apelului în termen, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 56-60).

La 08 februarie 2016 avocatul Cotună Andrian a declarat în interesele Ninei Ursu apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015, solicitând admiterea acestuia, considerarea apelului depus în termen, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 71-74).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 16 martie 2016 a respins cererile de repunere în termen a apelurilor și a restituit apelurile declarate de Ursu Iurie și Ursu Nina împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015, cu toate actele anexate, ca depuse în afara termenului de declarare a apelului (f.d. 93-95).

Argumentele invocate de Ursu Iurie în cererea de recurs nu au suport legal și nu constituie temei de casare a încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, Ursu Iurie a depus apel nemotivat la 05 octombrie 2015, după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 26 august 2015 (f.d. 43-44).

La materialele pricinii este anexat avizul de recepție care confirmă că Ursu Iurie a primit copia hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015 la 11 septembrie 2015 (f.d.39).

Conform pct. 89 Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului 798 din 18 iunie 2002, trimiterile poștei de scrisori înregistrate (exceptând trimiterile cu mențiunea "Predarea în mână proprie" sau cu mențiunea "Citație" ori "înștiințare") pot fi eliberate fără procură membrilor familiei de gradul întâi, care au atins vârsta majoratului, la prezentarea unuia din documentele de legitimare indicate în pct.103 al prezentelor Reguli și a documentului care confirmă relațiile de rudenie, pe aviz fiind indicată relația de rudenie (mamă, tată, fiu, fiică, soț, soție, frate, soră).

Ursu Iurie nu a contestat primirea copiei dispozitivului hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015 la 11 septembrie 2015 și semnătura de pe avizul de recepție.

Ursu Iurie primind dispozitivul la 11 septembrie 2015 pînă la 26 septembrie 2015 a avut suficient termen pentru a declara apel motivat în interiorul termenului de declarare.

În conformitate cu art. 116 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Ursu Iurie a invocat temei de repunere în termen faptul că nu a fost citat legal nici dânsul și nici avocatul în ședințele de judecată a primei instanțe și nu a cunoscut despre pronunțarea dispozitivului hotărîrii la 26 august 2015.

La materialele pricinii este anexată citația și avizul de recepție prin care Ursu Iurie a fost citat legal pentru ședința de judecată din 23 ianuarie 2015 (f.d. 16-17).

Ședințele de judecată din 23 ianuarie 2015, 30 martie 2015, 17 aprilie 2015 și 22 iunie 2015 au fost amânate la cererea avocatului Aliona Tufan în interesele lui Ursu Iurie, fapt ce demonstrează că atît Ursu Iurie cît și avocatul său cunoșteau despre desfășurarea procesului de judecată (f.d. 22-23; 27; 30; 32).

Ședința din 22 iunie 2015 a fost amînată pentru 26 august 2015 ca urmare a admiterii demersului de amînare depus de avocatul Aliona Tufan, fiind expediată citație simplă în adresa părților (f.d. 32, 33).

La materialele pricinii nu sunt probe că avocatul Aliona Tufan a recepționat citația pentru ședința de judecată din 26 august 2015.

Însă, lipsa dovezii de citare pentru ședința de judecată din 26 august 2015 nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului.

Or, art. 100 alin. (3) Codul de procedură civilă expres prevede că în cazul amînării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință. Participanții la proces care au fost citați și nu au participat la ședința de judecată la care a fost amînată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Nu servesc temei de repunere a apelului în termen argumentele lui Ursu Iurie că a primit cu întîrziere dispozitivul hotărîrii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 august 2015 și că avocatul Aliona Tufan la acea dată se afla în concediu de maternitate.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Ursu Iurie nu a depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale și instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen restituind cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererea de recurs nu au suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate în partea restituirii apelului declarat de Ursu Iurie.

În rest încheierea instanței de apel prin care s-a restituit apelul declarat de Ursu Nina nu se contestă și instanța de recurs consideră inoportun de a se pronunța în partea dată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ursu Iurie.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Medeleanu Roman în interesele lui Toma Ursu împotriva lui Ursu Valeriu și Ursu Iurie cu privire la evacuarea din locuință, în partea restituirii apelului declarat de Ursu Iurie.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Președinte,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan